

GESTRAND

Jelaat
je afval
toch niet
liggen!

PAPIER
PAPER

PLASTIC
PLASTIC

GLAS
GLASS

Green Deal

Schone stranden

**Jaarrapport
2015**

De Green Deal Schone Stranden is op 20 november 2014 door 35 partners ondertekend. Na de ondertekening van de Green Deal is een regiegroep opgericht. De groep bestaat uit vertegenwoordigers van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, Nederland Schoon, Stichting De Noordzee, Stichting Keurmerk Milieu, Veiligheid en Kwaliteit, Strand Nederland en KIMO Nederland en België. De regiegroep en de partners hebben zich in de Green Deal gecommitteerd aan een samenwerkingsverband voor schonere stranden. Hierbij wordt beoogt om lokale initiatieven beter op elkaar af te stemmen en kennis te verspreiden. Daarnaast worden nieuwe acties opgezet en ontplooid om de stranden schoon te maken, maar ook nieuwe vervuiling te voorkomen. Hiermee sluit de Green Deal aan op de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRM). Voor u ligt de jaarrapportage voor 2015 met een overzicht van de huidige stand van zaken. Hierbij wordt terug gekeken op de winsten die we reeds hebben behaald, maar ook op de punten waar nog verbetering mogelijk is. Daarnaast kijken we vooruit op het jaar 2016 en onze visie op 2020.

Green Deal
Schone stranden

GEDRAGSBEINVLOEDING

VRIJWILLIGERS

PEUKENAANPAK

KENNISOVERDRACHT

MONITORING

GREEN KEY

Visie 2020

In het plan voor de Green Deal Schone Stranden zijn drie doelstellingen opgenomen voor 2020. Deze drie doelstellingen vormen samen de pijlers voor de gekozen thema's en de daaruit vloeiende actiepunten. Tijdens de eerste bijeenkomst van de regiegroep in 2016 zijn deze doelstellingen samen met de bevindingen en ontwikkelingen van 2015 geconcretiseerd in een visie voor 2020.

Het strand in 2020

In de visie 2020 wordt sterk ingezet op een gedragsverandering bij bezoekers en strandexploitanten en het faciliteren van goed gedrag. Zo dienen al op de parkeerterreinen en in het openbaar vervoer aandacht te worden gevraagd voor een schoon strand en de bijdrage van de bezoeker hierbij, ofwel passief door een goede omgang met het eigen afval, ofwel actief door ook ander afval op te ruimen.

Deze boodschap wordt nog verder versterkt door bij de strandopgangen milieustations te plaatsen voor gescheiden afval, droppits of peukenpalen voor sigarettenpeuken en grote bakken voor zwerfafval dat op strand wordt gevonden. De milieustations zijn duidelijk met eenzelfde kleurcodering als binnenshuis en zijn duidelijk zichtbaar. Kleinere milieustations worden gedurende de zomermaanden op de stranden geplaatst om loop afstanden te verkleinen.

De strandpaviljoens zijn overgegaan naar de Green Key certificering en dragen bij door het milieu op alle vlakken te sparen. Dit betekent dat ze energiezuinig zijn en het liefst op zon energie draaien. Daarnaast wordt er voorzichtig omgesprongen met water en de schoonmaakmiddelen die hierin worden gedaan. Natuurlijk zorgen de paviljoens ook voor een goede afhandeling van het eigen afval.

Daarnaast krijgen de paviljoens een faciliterende rol voor de bezoekers. Zo zullen er in de paviljoens strandzakjes beschikbaar worden, deze kunnen mensen gebruiken om hun afval in te bewaren als ze op het strand zijn. Daarnaast kunnen er zakasbakken worden gekocht, om hetzelfde te bereiken voor sigarettenpeuken. Tot slot kon bij de strandpaviljoens materiaal worden geleend voor schoonmaakacties zoals prikkers en grijpers.

Gedragbeïnvloeding

Voortgang maatregelen Green Deal

- Om tot schonere stranden te komen is het belangrijk dat de gebruikers, de strandbezoekers de juiste acties ondernemen wanneer ze op het strand zijn. Dit betekent niet alleen dat zij zorgvuldig met het eigen afval omgaan, maar ook eens wat van een ander oprapen. Hiervoor is een gedragsverandering nodig onder de strandbezoekers. Een van de acties die hiervoor wordt ondernomen is het aanzetten van goed gedrag en het communiceren van de juiste spelregels naar strandbezoekers. In de gemeenten Bloemendaal, Goeree Overflakkee, Heemskerk, Katwijk, Noord-Beveland en Veere worden hiervoor posters en stickers gebruikt bij de toegangswegen en de strandopgangen. Daarnaast zetten de gemeenten Ameland, Den Haag en Heemskerk social media in.
- Naast de posters en stickers wordt er actief ingezet op gedragsverandering doormiddel van educatie en voorlichting. Zo wordt er in de magazines en tijdschriften van de aangesloten partners aandacht besteed aan een schoon strand. Veder verzorgen de gemeenten Den Haag, Noord Beveland, Veere, Velsen en Den Helder en KIMO educatieve projecten voor lokale scholen. De surfers foundation draagt bij door bij surflessen een verplichte les over plastic verontreiniging in zeeën te integreren
- Tot slot worden strandbezoekers op een aantal stranden positief beïnvloed door een schoon strand te leveren. Door een mooi en schoon strand te leveren aan strandbezoekers wordt gepoogd hen ertoe aan te zetten het strand ook schoon achter te laten.

Activiteiten 2016

- Voor een betere en duidelijkere communicatie gaan we dit jaar voor een uniformering van de uitstraling van een schoon strand. Dezelfde (kleuren) afvalbakken en strandzakjes, waarbij de kleuren overeenkomen met degene die binnenshuis worden gebruikt voor de verschillende afval categorieën. Hiermee wordt gepoogd een consistente uitstraling te creëren van een schoonstrand. Om deze consistente uitstraling makkelijker te implementeren zal er een koppeling gelegd worden met de inspecties voor de blauwe vlag. Waarbij de consistente uitvoering onderdeel wordt van de beoordeling.
- Ook voor de borden die bedoeld zijn voor het aanzetten tot de juiste omgang met persoonlijk afval zal gepoogd worden een consistente en eenduidige uitstraling te creëren. Daarnaast zullen de resultaten van het gebruik van borden gedeeld worden met de andere gemeenten. Er wordt daarbij ingezet op een bredere inzet van de borden.

Kennisoverdracht

Voortgang maatregelen Green Deal

- Een van de doelen van de Green Deal Schone Stranden is om als platform en schakel te dienen tussen lokale initiatieven. Door synergie te zoeken tussen verschillende lokale acties en hierbij best practice ideeën te verspreiden kan het volle potentieel van vrijwilligers worden benut.
- Een hulpmiddel bij het bieden van dit platform wordt gevormd door de kenniswijzer zwerfafval voor het strand. Hierop staan gouden tips en filmpjes van acties die op verschillende stranden in Nederland zijn ontplooid en de resultaten die dit heeft gehad.

Activiteiten 2016

- Er is besloten om bij de communicatie niet in te zetten op het verspreiden en bekend maken van de naam Green Deal. Het belangrijkste aan de Green Deal is immers de gedachte erachter, er zal dan ook vooral op deze gedachte worden ingezet. Hierbij zal worden aangesloten op alreeds bekende namen en begrippen die de gedachte van de Green Deal uitdragen. Hierbij valt te denken aan: de Blauwe Vlag, de verkiezing Schoonste Strand, de Boskalis Beach Cleanup Tour en Doe Mee Verlos de Zee.
- Daarbij zal een specifieke focus liggen op de makkelijk haalbare verbeteringen. Door vooral in te zetten op kleine acties met groot resultaat kunnen we in 2016 een grote slag maken. Voorbeelden van deze acties zijn het plaatsen van milieustations, strandzakjes beschikbaar maken en een uniformering van de aanpak langs de kustlijn.
- Tot slot zal er vanuit de Green Deal sterk worden ingezet op het verspreiden van kennis via de partners. Er bestaat reeds een kenniswijzer zwerfafval, de regiegroep heeft toegezegd vanuit de eigen website hier een link naar te creëren. Verder zal er worden ingezet op het verspreiden van goed lopende acties door spreekruimte te bieden op de strandbeheerdagen en in persberichten. Voor deze laatste wordt een perslijst opgesteld met alle communicatie data van de partners.

Monitor

Voortgang maatregelen Green Deal

- Om de effecten van de Green Deal te kunnen vaststellen is het nodig om te monitoren. Dit wordt op verschillende niveaus gedaan. Een eerste indicatie van de effecten op het strand zijn de inspecties die worden uitgevoerd door de ANWB in het kader van de Schoonste Strandverkiezing van Nederland Schoon.
- Een tweede monitor wordt gedaan door Stichting de Noordzee. Bij de jaarlijkse Boskalis Beach Clean Up Tour die ze organiseren wordt er gebruik gemaakt van een strandmonitor. Dit is een versimpelde versie van de OSPAR lijsten en geeft een inzicht in welke soorten afval er waar op het Nederlandse strand in welke hoeveelheden wordt gevonden. De strandmonitor is ook als App beschikbaar.
- Verder is de intentie kenbaar gemaakt om op een aantal plaatsen gericht te monitoren voor de Green Deal. Hiervoor is een aantal gemeenten benaderd die hebben aangegeven hieraan mee te willen werken. Met deze monitor is in 2015 echter nog niet begonnen.

Activiteiten 2016

- Naast de algemene monitor door Stichting Nederland Schoon en de OSPAR metingen is besloten door te gaan met de specifieke Green Deal monitor. Hiervoor zal een protocol en vraagstelling worden opgesteld. Belangrijk is om rekening te houden met allerlei factoren die de meting kunnen beïnvloeden: jaargetijden, getij, recente stormen, tijdstip, windrichtingen etc. De monitor zal plaatsvinden op de stranden van de gemeente die hebben aangegeven mee te willen werken. De uitvoering van de monitor zal komen te liggen bij de blauwe vlag inspecteurs. Hierdoor wordt er aangesloten bij bestaande activiteiten.
- Er is de intentie om bij de monitor gebruik te maken van een mobiele applicatie. Dit ligt echter nog in een vroeg stadium. De applicatie dient immers aan te sluiten bij de doelstellingen van de monitor, als deze beter te bereiken zijn zonder applicatie dan blijft die verder uit. Mocht er wel een nodig zijn zal in eerste instantie worden gekeken of er aansluiting gezocht kan worden bij een bestaande applicatie.

Vrijwilligers

Voortgang maatregelen Green Deal

- Het faciliteren van vrijwilligers bij schoonmaak acties op het strand is een van de belangrijke thema's binnen de Green Deal. De vervuiling van de stranden gaat veel mensen aan het hart. Deze mensen willen zich graag inzetten om het strand schoon te houden, maar vaak kost dit veel moeite. Door de drempel voor zulke acties te verlagen kunnen we meer mensen aanzetten tot spontane vrijwillige acties. Hiervoor is inmiddels in elf gemeenten (Ameland, Beverwijk, Castricum, Den Haag, Goeree Overflakkee, Heemskerk, Veere, Velsen, Vlissingen, Westland en Zandvoort) materiaal zoals grijpers, prikstokken en vuilniszakken ter beschikking gesteld.
- Een mooi voorbeeld van een lokaal initiatief zijn de jutbakken voor het inzamelen van zwerfafval op de stranden. Deze actie is begonnen op de stranden van Goeree Overflakkee waar een lokale jutter een afval berg begon met gevonden zwerfafval. Hierbij plaatste hij het bord "*Doe Mee Verlos de Zee.*" Om de berg bouwde hij een bak en de actie werd al snel een groot succes. In navolging van deze actie zijn afgelopen jaar in nog vier gemeenten jutbakken geplaatst (Ameland, Katwijk, Velsen en Vlissingen)
- Naast het faciliteren van spontane schoonmaakacties en gelegenheidsschoonmakers worden er ook schoonmaakacties georganiseerd. Zo zijn er afgelopen jaar tal van schoonmaakacties georganiseerd van de Hengelsport federatie Sportvisserij MidWest Nederland die jaarlijks de pier in IJmuiden schoonmaakt en na wedstrijden het lokale strand opschoont of de Surfriders foundation die de lokale stranden een paar maal per jaar opruimt tot de landelijke schoonmaakestafette van de Boskalis Beach Clean Up Tour.

Activiteiten 2016

- 2016 wordt het jaar van de vrijwilligersinitiatieven. Er zal komend jaar veel worden ingezet op het ondersteunen en faciliteren van vrijwilligers. De Green Deal zal hiervoor een platform gaan bieden waarop vrijwilligers organisaties met elkaar in contact kunnen komen en plannen, ideeën en ervaringen kunnen uitwisselen en initiatieven bij elkaar kunnen aanhaken. Om inzicht te krijgen in welke initiatieven er langs de kust allemaal bestaan zullen de verschillende gemeenten worden benaderd.
- Daarnaast zal gekeken worden wat wij vanuit de Green Deal voor de vrijwilligers kunnen betekenen. Er zal hiervoor worden geïnventariseerd wat vrijwilligers motiveert, waardoor zij zich gesterkt voelen en welke aspecten misschien een drempel vormen. Er zal daarbij worden ingezet op het versterken van de eerste en waar mogelijk bestaande drempels verder weg te nemen.
- Verder zal er meer waardering naar de vrijwilliger worden geuit en zal deze ook meer worden betrokken. Hiervoor zullen lokale vrijwilligers genoemd worden in persberichten vanuit de Green Deal, voornamelijk degene die worden uitgedaan naar de lokale bevolking. Daarnaast zullen de vrijwilligers worden betrokken bij uitreikingen van de schoonste strand verkiezing of de blauwe vlag.

Peukenaanpak

Voortgang maatregelen Green Deal

- Een afval categorie die specifiek wordt uitgelicht zijn sigarettenpeuken. Stichting de Noordzee en Stichting Nederland Schoon zijn hierin samen opgetrokken met de campagne laat je peuk niet alleen. Hierbij worden strandbezoekers ertoe aangezet om hun sigarettenpeuken niet op het strand te gooien, maar ze bij zich te houden in bijvoorbeeld een zakasbak en bij de strandopgang weg te gooien in een droppit of peukenbak.
- Om deze actie te ondersteunen wordt in een aantal gemeenten gratis of tegen een vergoeding zakasbakjes aangeboden aan strandbezoekers. Deze kunnen tevens voor gereduceerd tarief verkregen worden via de webshop van Nederland Schoon. Op een aantal plaatsen wordt in plaats van de metalen zakasbakjes een kartonnen asbak uitgedeeld.
- Om rokers beter te faciliteren bij het juist deponeren van hun sigarettenpeuken zijn bij een aantal gemeenten droppits en peukenpalen geplaatst bij de strandopgangen. Van stichting strandexploitatie Noordkop en de gemeente Den Helder is vernomen dat dit in deze regio groot succes heeft gehad.

Activiteiten 2016

- Voor de aanpak van sigarettenpeuken op het strand heeft de gemeente Den Helder in samenwerking met vereniging strandexploitatie Noordkop veel succes geboekt. Er is hier een sterke campagne gevoerd in het kader van *"laat je peuk niet alleen."* Daarnaast zijn bij alle strandopgangen droppits geplaatst voor het deponeren van sigarettenpeuken. Deze aanpak zal worden uitgedragen naar andere gemeente.
- Over het ter beschikking stellen van zakasbakken is veel positief commentaar ontvangen. Hier zal dan ook mee worden doorgegaan. Als reactie op een aantal opmerkingen en om een duidelijke lijn te trekken wordt de wijze waarop ze ter beschikking worden gesteld gelijk getrokken. Nu wordt de zakasbak op sommige stranden verkocht en op andere gratis uitgedeeld. Aangezien het item meermalen gebruikt kan worden en ook als leuke gadget gezien kan worden is besloten om overal voor verkoop te kiezen. Op deze manier voorkom je dat mensen er te makkelijk mee omspringen en je kostbare grondstoffen verspilt.
- Voor bepaalde evenementen op de stranden waarbij veel bezoekers worden verwacht zal er echter worden ingezet op een kartonnen variant die wel voor enkel gebruik is. Deze zullen op de evenementen worden uitgedeeld om een zo groot mogelijk publiek te bereiken.

Green Key

Voortgang maatregelen Green Deal

- Het laatste thema binnen de Green Deal Schone Stranden is de Green Key certificering. Het Green Key label betekent dat een bedrijf zich ervoor inzet om het milieu zoveel mogelijk te sparen. Hierbij gaan de bedrijven verder als de bestaande regelgeving, door het treffen van maatregelen om zoveel mogelijk energie en water te besparen. Daarnaast wordt er zorgvuldig omgesprongen met de afval afvoer en het soort schoonmaakmiddelen.
- Een aantal gemeenten heeft toegezegd het Green Key certificaat te promoten onder de paviljoenhouders in de gemeente. Er is in veel gevallen echter gebleken dat in veel gevallen de paviljoenhouders weinig animo hebben. Groot struikelblok is dat veel van hen de meerwaarde nog niet zien of de kostenbatenanalyse niet positief vinden.
- In de gemeente Den Haag heeft er extra ondersteuning van de Green Key plaatsgevonden. Hier konden de paviljoenhouders externe begeleiding krijgen van de Green Leisure Group. Door deze externe begeleiding die door de gemeente Den Haag werd gefinancierd hebben vier paviljoens afgelopen jaar hun certificaat gehaald.

Activiteiten 2016

- Er is gebleken dat de stimulering voor de Green Key op veel plaatsen moeilijk verloopt. Gemeentes hebben moeite om paviljoenhouders over de streep te trekken. Een van de redenen die hiervoor wordt aangegeven is dat het traject ingewikkeld is en kostbaar is. In de gemeente Den Haag is deze drempel effectief aangepakt door een extern bureau in de arm te nemen die de geïnteresseerde paviljoenhouders begeleidt. De gemeente heeft daarbij de kosten voor het bureau gedragen. Hierdoor heeft de gemeente Den Haag in 2016 de grootste aanwas van Green Key paviljoens behaald. Deze effectieve aanpak zal dan ook naar de andere partners worden uitgedragen.
- Naast de complexiteit van het traject zien veel paviljoenhouders niet de directe voordelen van een Green Key certificaat. In de Hotelbranche is het certificaat echter erg populair omdat het bepaalde groepen aantrekt en voor veel organisaties een vereiste is voor samenwerking.
- Voor het uitdragen van de Green Key certificering zullen komend jaar ook de provincies worden benaderd. De provincies hebben immers een verplichting op het gebied van milieu waar het de natura 2000 gebieden betreft. Aangezien sommige stranden hieronder vallen zal de provincie gevraagd worden voor deze stranden het Green Key certificaat te stimuleren. Daarnaast zullen de betrokken gemeente ook worden verzocht door te gaan met het stimuleren van de Green Key

Partners

Rijkswaterstaat
Postbus 2232
GE Utrecht
www.rijkswaterstaat.nl
0800-8002

KIMO Nederland en België
Postbus 325
1940 AH Beverwijk
www.kimonederlandbelgie.org
lhopman@odijmond.nl

Strand Nederland
Zuidlarenstraat 57 Unit 1.02
2545 VP Den Haag
www.strandnederland.nl
info@strandnederland.nl

Nederland Schoon
Bezuidenhoutseweg 12 2594
AV DEN HAAG
www.nederlandschoon.nl
info@nederlandschoon.nl

Stichting de Noordzee
Mariahoek 16
3511 LG Utrecht
www.noordzee.nl
info@noordzee.nl

Stichting KMKV
Hoofdstraat 82
3972 LB Driebergen
www.stichtingkmvk.nl
info@kmvk.nl

 Katwijk

**Gemeente
Schoon**

Gemeente Zandvoort

